

între parteneri, din care sar scânteii de intensă trăire din partea ei (Claudia Ieremia), ce se izbesc de un înveliș dur, metalic, insensibil, al lui (Zoltan Lovas), dincolo de care nu ghicim vreo simțire reală. Ambele în regia lui Claudiu Goga, care sondează discret, dar sigur, tensiunea ideilor și a nevăzutei mișcări sufletești, distins pentru montarea de la Arad cu Premiul de regie, iar Ramona Ingrid Macarie cu mențiune pentru scenografie. Două personaje are și piesa lui Adrian Lustig *Nepotu'* de la Teatrul de Comedie, nu în confruntare, în comentariu ironic despre trecut și prezent din partea eroinei în vârstă, fostă activistă de partid, personaj creat de autor pentru interpreta care îi dă viață cu haz irezistibil și temperament, Tamara Buciuceanu-Botez, beneficiara Premiului de popularitate din partea organizatorilor. Am apreciat viziunea sigură a lui Dan Vasile în conturarea destinului copleșite de interdicții și singurătate din piesa catalanului Sergi Belbel *După ploaie*, cu riguroase portretizări ale tinerilor actori brașoveni, am urmărit cu plăcută surprindere confesiunea unei actrițe de remarcabilă expresivitate, Doriană Talmăzan, în monologul *Fuck you, EU.ro.PA!* de Nicoleta Esinencu, de la Teatrul „Eugen Ionescu” din Chișinău, distinsă ex-aequo cu Premiul de interpretare feminină. Aici, regizorul, și el tânăr, Valeriu Pahomi, situează personajul în baie, înainte de a face duș, într-o pijama de împrumut parcă, loc neagreat la prima vedere, dar aluziv pentru zona marginală de est a continentului de unde ne facem iluzii. Interesantă paralelă cu viziunea lui Claudiu Goga în realizarea aceluiași monolog, cu actrița Ligia Stan pe un scaun, cu un rucsac din care scoate un pachet de țigări, un ruj etc., într-un spațiu nedefinit, pe un imens covor roșu.

O parodie satirică după piesa lui Dumitru Crudu *Realegerea lui Alexandru Șutu* (premiată la Gala UNITER 2004) a creat Dominic Dembinski la televiziune, într-un film cu Horațiu Mălăele, Mihai Constantin, Răzvan Vasilescu, Virginia Mirea, Coca Bloos ș.a., în grotești figuri și compoziții plastice, imaginea Ovidiu Guzu, decoruri Virgil Popa, costume și machiaj Lia Manțoc. Onorat cu diplomă de merit din partea organizatorilor. Două spectacole-lectură, unul cu piesa *Crize* de Mihai Ignat, celălalt cu piesa spaniolului Juan Mayorga, *Hamelin*, în prezența autorului, prilej cu care a fost lansat și volumul de dramaturgie *Teatrul spaniol contemporan*, supliment al revistei *Teatrul azi* și al Fundației „Camil Petrescu”, care au editat și monografia subsemnatului *La porțile ficțiunii, cu Mircea Andreescu*.

De obicei, ultimul din toamnă, festivalul a devenit acum de iarnă, cu zăpada care l-a nins de a doua zi.

Ion PARHON

Și „culisele” găzduiesc performanțe!

Despre spectacolele și premiile ce au încununat ultima ediție a **Festivalului de dramaturgie contemporană de la Brașov** s-a scris chiar în acest număr al revistei de specialitate. Mai puține lucruri sunt cunoscute, însă, în ce privește caruselul detaliilor „de culise”, pline și ele de semnificații capabile să dea seama de individualitatea și de succesul festivalului.

Mai întâi de toate, spre deosebire de multe alte manifestări similare de mare anvergură, în care organizatorii se perpelesc, se jelesc, se frământă cu glas tare, se trag de păr în fața unor necazuri legate de problemele bănești, de întârzierea sau contramandarea unor spectacole și de multe alte neburcii, poate inerente festivalurilor, aici am fost impresionați de discreția, de cordialitatea, de eleganța cu care *staff*-ul și-a făcut datoria. N-a fost deloc ușor pentru acest stat-major alcătuit din Claudiu Goga, directorul Festivalului și al Teatrului „Sică Alexandrescu”, Oana Borș, secretar literar, Iosif Olariu, director tehnic, Mariana Hudișteanu, director economic, și Angelica Moldovan, documentaristă. Promptitudinea, risipa de energie, sollicitudinea și bunăvoința lor a încălzit mereu atmosfera unor zile în care am avut parte și de ninsori minunate, ca în colindele lui Ștefan Hrușcă, de clipe de emoție incandescentă, cum au fost acelea marcate de aplauzele la scenă deschisă, de lansarea cărții dedicate actorului *Mircea Andreescu* ori a spectacolului-lectură cu piesa *Hamelin*, lăudat mai întâi de însuși tânărul autor spaniol Juan Mayorga, sosit de la Madrid special pentru acest eveniment și pentru lansarea volumului cu șase piese de teatru ale unor conaționali ai domniei-sale, ca să nu mai vorbesc de bucuria și ea incendiară de pe fețele unor „laureate”, ca tânăra Gabriela Crișu, ori ca mereu tânăra Tamara Buciuceanu-Botez, revenită la Brașov cu o mașină închiriată în grabă, spre a-și ridica „personal” Premiul de popularitate.

În birourile conducerii teatrului brașovean, s-au împărțit nenumărate materiale documentare, s-au derulat fermecătoare bârfe din lumea teatrului și ale gazetăriei, s-au pus la cale interviuri peste interviuri, la solicitarea presei locale și culturale, a celor două echipe de reportaj din Televiziunea publică, s-au pregătit sute și sute de sandvičuri pentru participanți și oaspeți, sute de cafele, ori câte o scurtă „partidă” de whisky oferit de sponsori, ca să contracareze frigul și curentul din Sala Mare. Persoanele din *staff* au asigurat nu numai ambianța familiară și fructuoasă din birourile acestea multifuncționale, dar tot ele s-au ocupat efectiv de cazări, de o înlocuire de meniu, de condițiile optime de transport, de medicamente pentru cei loviți de guturai și tuse, de buna desfășurare a repetițiilor și a filmărilor, de... tortul imperial, din ultima seară, oferit doamnei Florica Ichim la ziua ei de naștere, după înmânarea premiilor, deci atunci când juriul nu mai putea fi suspectat de a fi influențat prin aceste delicii culinare bine apreciate nu numai de noi, cei aflați de zece zile la Brașov, dar și de echipa Naționalului bucureștean, invitată cu spectacolul de gală, *Inimă de câine*.

Din scriptele celor care veghează destinul economic al instituției, am înțeles că a fost o ediție cu record de protagoniști și spectatori, cu record de încasări, cu record de reporteri și cameramani, fără să uităm și acel record înregistrat de doamnele Oana Borș, Angelica Moldovan, care mărturiseau că în toată viața lor nu au făcut atâtea tartine ca în aceste zile de festival ! Ne-au rămas în memorie și în suflet cunoscuta stradă „Republica” și Piața Sfatului, binecuvântate de prima ninsoare și populate de afișele festivalului brașovean, liniștea plăcută din acest spațiu cândva sufocat de fanii „Cerbului de aur”, dumnezeiasca ivire a sunetelor de orgă din Biserica Neagră și pacea risipită în jur de Biserica Sfântul Nicolae și de edificiul primei Școli românești din preajmă, pe care le-am vizitat împreună cu colegii din Televiziune și cu câțiva artiști din trupele înscrise în concurs, micul dejun de la „ARO”, alături de echipa de fotbal „Gloria Bistrița” și de o mare de politicieni PSD-iști, aflați aici la o „reuniune de lucru”, ori cina tot...

de lucru a juriului, când disperatele noastre frânturi de dialog erau acoperite de sprințarul program artistic al dansatorilor și al țâpuriturilor maramureșene, dedicate unei reuniuni (tot de lucru ?) a lucrătorilor din salubritate ș. a. m. d. Este greu de uitat emoția invitațiilor și satisfacția din ochii organizatorilor la vederea unui public ce a luat cu asalt parterul și balconul, mulți dintre spectatori rămânând în picioare, să urmărească și să aplaude frenetic spectacole ca acelea aduse în festival de Teatrele Național, „Mic“, „Nottara“ și „Odeon“ din București, semn că și aici, ca și în alte orașe din țară, lumea se înghesuie mai întâi și mai întâi „pentru afiș“, pentru „vedetele din Capitală“, înainte de a judeca la rece calitatea ofertelor. Toate acestea, însă, au devenit acum amintire. Iar pentru organizatori reprezintă izvorul încrederii că următoarea ediție va fi și mai și. Adică internațională ! Speranța lui Claudiu Goga cred că își află temeiul chiar în energia, competența, entuziasmul *staff*-ului său, alcătuit din cei cinci inimoși, puțini dar buni, înzestrați parcă de Cel de Sus cu vocația ospitalității, a prieteniei și a... recordurilor.

„Oră de religie“ în teatru

După *Libertinul*, la Teatrul „Bulandra“, în regia lui Alexandru Tocilescu, și *Variațiuni enigmatice*, la „Nottara“, în regia lui Claudiu Goga, iată o a treia întâlnire cu unul dintre cei mai jucați dramaturgi francezi ai ultimilor ani, tradus în 30 de limbi, după ce piesa a obținut în Franța un prestigios Premiu „Molière“, iar montarea ei la Petit Théâtre de Paris, în septembrie 2003, a fost distinsă cu Premiul pentru cel mai bun spectacol al unui teatru particular. Textul se înscrie în familia largă a dezbaterilor de idei, a dialogului de sorginte filosofică despre existența lui Dumnezeu și despre esența morală a omului, cu interogații și verdicte violent „nihiliste“ din partea lui Sigmund Freud, cu replici nu mai puțin tranșante și provocatoare din partea „vizitatorului“, pentru care înseși erorile și ororile istoriei din jurul celor doi, căci „conversația“ are loc în timpul prigoanei naziste, reprezintă o expresie a degradării umane și a înlocuirii credinței sacre cu sloganurile înșelătoare și cu o doctrină a pierzaniei. Răul – și de ce permite Dumnezeu aceasta? De ce așteptăm mereu „minunea“ de Sus și nu îi netezim drumul spre noi prin căutarea binelui și respectarea Dumnezeului dinlăuntru nostru ? Dialogul este când pașnic, populat de ironie și exuberanță, când incandescent, intolerant, represiv, încheiat cu uciderea enigmaticului mesager al luminii mistice, într-o lume în care lecțiile cele mai dure ale istoriei sunt repede uitate, spre a face loc din nou și din nou triumfului necredinței și al autodistrugerii promovate de om în numele pretinselor sale judecăți și prejudecăți decretate drept adevăruri. (Pe când un dialog Cioran–Tuțea, pe această temă, în dramaturgia noastră ?)

Meritul esențial al piesei și al spectacolului regizat de Claudiu Goga stă în puterea de a emoționa și a convinge, de a nu încerca în mod ostentativ să ridice prea sus și nici să coboare în derizoriu această confruntare filosofică „pe înțelesul tuturor“, oferindu-i șansa de a năzui să provoace meditații pe această temă în mintea spectatorului din cele mai diverse medii social-culturale. Departe de un discurs elitist, ori de sofisticării și de congruențe stângaci deghizate cu realitatea noastră înconjurătoare, spectacolul este pe cât de fidel spiritului piesei, pe atât de